

August Pi i Sunyer

El 12 d'agost del 1879 naixia a Barcelona August Pi i Sunyer en el si d'una família d'il·lustres metges als quals faria honor al llarg de la seva vida. Immediatament demostraria un enorme interès per la recerca i versaria la seva vida a la fisiologia.

L'August va aterrar a Caracas una clara matinada d'abril del 1939, a l'edat de 59 anys. Arribava només a l'empara de la seva ciència i la seva consciència, i per tota companyia, les maletes del desterrat, l'esposa a qui adorava i uns quants llibres sota el braç. La Guerra Civil l'havia obligat a abandonar la pàtria; primer a França, i ara a Veneçuela per invitació del ministre d'Educació, Enrique Tejera, qui havia fet valer les seves influències davant el Govern veneçolà per aconseguir la contractació dels serveis del professor Pi i Sunyer.

Als 23 anys, l'August havia esdevingut professor auxiliar de Fisiologia a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona. Obtingué dos anys més tard una plaça de catedràtic a Sevilla i el 1916 tornà a la Universitat de Barcelona amb el mateix càrrec, on creà una veritable escola de la seva especialitat i despleguà una gran tasca docent i d'investigació, que despuntaria a nivell internacional.

Des de ben jove demostrà ser un home d'una gran iniciativa i una em-

penta inesgotable. El 1912 fundà la Societat de Biologia de Barcelona, la qual esdevindria la Societat Catalana de Biologia. El 1920 promogué, sota els auspicis i la dotació de la Mancomunitat de Catalunya, la creació d'un institut que havia d'esdevenir l'Escola de Fisiologia Catalana. La seva trajectòria destacada com a investigador i docent el féu valedor del càrrec de president de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona el 1926.

Malauradament, el seu compromís polític amb l'esquerra republicana l'obligà a exiliar-se a França durant la Guerra Civil, on treballà fins al 1939. Fou aleshores quan rebé la invitació del govern veneçolà que va voler contractar-lo per reorganitzar al país l'ensenyament de la fisiologia.

A la Universitat Central de Veneçuela s'incorporà a la Càtedra de Fisiologia i immediatament començà a elaborar un ambiciós projecte que hauria de culminar amb la fundació de l'Institut de Medicina Experimental. Alhora, inicià una reforma parcial del programa d'estudis de la Facultat de

Ciències Mèdiques. El seu pensament científic, forjat en les vigoroses disciplines del laboratori, va influir poderosament per fer canviar els punts de vista d'una medicina purament descriptiva, circumscrita a símptomes, exploracions semiològiques, històries i evidències clíniques.

Deia Pi i Sunyer que la malaltia és l'expressió de la funció alterada i aquesta no es pot comprendre fins que no penetrin els mecanismes físics, químics i fisicoquímics que caracteritzen la funció normal. En altres paraules, Pi i Sunyer va recalcar fins a la sacietat que la medicina, per esdevenir científica, ha d'analitzar el fet clínic a la llum dels processos fisiopatològics, estructurals i bioquímics que determinen cada malaltia i cada xacra. Aquesta va ser, per tant, l'essència de totes les seves lliçons de Fisiologia i Fisiopatologia.

El 12 de gener de 1965 morí a Mèxic on havia decidit viure des de 1962 i on residia part de la seva família.

Per saber-ne més

Carreras i Barnés, J. (1998) *August Pi i Sunyer, semblança biogràfica*; conferència pronunciada davant del Ple per Josep Carreras i Barnés el dia 23 de febrer de 1998. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Secció de Ciències Biològiques. 19 p. ISBN:84-7283-405-0.